

20 Δεκεμβρίου, 1996

[ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ, ΚΑΛΛΗΣ, Δ/στές]

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ,

Εφεσείων - Εναγόμενος,

v.

ΣΤΕΛΙΟΥ ΧΗΡΑ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

*Εφεσιβλήτων - Εναγόντων.**(Πολιτική Έφεση Αρ. 9229)*

Αμέλεια — Συντρέχουσα αμέλεια — Παρουσία μη φωτισμένου οχήματος στο δρόμο κατά τη διάρκεια της νύκτας, συνιστά κίνδυνο για την τροχαία και αποτελεί εκ πρώτης όψεως απόδειξη αμέλειας — Βάρος απόδειξης συντρέχουσας αμέλειας, βρίσκεται στον εναγόμενο εκτός αν μαρτυρία του ενάγοντα εγείρει τέτοιο ζήτημα, οπότε μετατίθεται. 5

Αυτοκινητικό ατύχημα — Σύγκρουση αυτοκινήτου και ποδηλάτων με αντανakλαστικές ταινίες κατά τη νύκτα — Απόρριψη της υπεράσπισης ότι δεν υπήρξε καθόλου φωτισμός στα ποδήλατα και απόδοση ολόκληρης της ευθύνης για το ατύχημα στον οδηγό του αυτοκινήτου, επικυρώθηκε κατ' έφεση. 10

Ο εφεσείων- εναγόμενος, κτύπησε με το αυτοκίνητό του τους εφεσιβλήτους - εναγόντες ενώ ποδηλατούσαν ο ένας πίσω από τον άλλο κατά μήκος του δρόμου Κλήρου-Αρεδιού προς την κατεύθυνση Αρεδιού το βράδυ της 16.9.1990. 15

Το πρωτόδικο Δικαστήριο απέδωσε όλη την ευθύνη για το ατύχημα στον εφεσείοντα - εναγόμενο και απόρριψε την εισήγησή του για συντρέχουσα αμέλεια των εφεσιβλήτων - εναγόντων. Το Δικαστήριο κατέληξε στο εύρημα ότι στα ποδήλατα των εφεσιβλήτων - εναγόντων υπήρχαν αντανakλαστικές ταινίες που τους καθιστούσαν ορατούς και ότι οι ίδιοι φορούσαν ανοικτόχρωμες φανέλλες. Επεσήμανε ότι η υπεράσπιση περιοριζόταν στον ισχυρισμό ότι τα ποδήλατα δεν είχαν ούτε φώτα ούτε αντανakλαστικά δηλαδή αφορούσε υπόθεση μη φωτισμένου αντικειμένου ή οχήματος και αποφάσισε ότι δεν ήταν επιτρεπτό να αποδοθεί ευθύνη στους εφεσιβλήτους - εναγόντες. 20
25

Ο εφεσείων - εναγόμενος εφείβηλε την κατάληξη του Δικαστηρίου με την οποία οι εφείβηλοι - ενάγοντες απαλλάγηκαν από συντρέχουσα αμέλεια για το ατύχημα.

5 Αποφασίστηκε ότι:

(1) Η παρουσία ενός μη φωτισμένου οχήματος στο δρόμο κατά τη διάρκεια της νύκτας συνιστά κίνδυνο για την τροχαία και αποτελεί εκ πρώτης όψεως απόδειξη αμέλειας.

10

(2) Το βάρος απόδειξης συντρέχουσας αμέλειας βαρύνει τον εναγόμενο, εκτός αν η μαρτυρία του ενάγοντα εγείρει ζήτημα συντρέχουσας αμέλειας οπότε το βάρος της απόδειξης μετατίθεται.

15

(3) Η αμέλεια του εφεσείοντα - εναγομένου είχε αποδειχθεί ως εκ της ύπαρξης αντανάκλαστικών ταινιών στα ποδήλατα και δεν υπήρξε μαρτυρία εκ μέρους των εφείβηλων - εναγόντων η οποία να έτεινε να αποδείξει συντρέχουσα αμέλεια, συνεπώς το βάρος της απόδειξης της παρέμεινε στον εφεσείοντα - εναγόμενο, ο οποίος δεν το απέσεισε.

20

Η έφεση απορρίφθηκε με έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

25

Κάτσιου ν. Σιακαλλή (1969) 1 Α.Α.Δ. 346,

Παύλου ν. Λαζάρου (1982) 1 Α.Α.Δ. 850,

30

Caswell v. Powell Dulfryn Associated Collieries Ltd [1940] A.C. 172,

Wakelin v. L. & S.W. Ry. [1886] 12 App. Cas. 41.

Έφεση.

35

Έφεση από τον εναγόμενο κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας (Οικονόμου, Ε.Δ.) που δόθηκε στις 23.5.94 (Αρ. Αγωγής 1213/91 και 1214/91) με την οποία επιδικάσθηκαν εναντίον του εναγομένου τα ακόλουθα ποσά: στην 1213/91 το ποσό των £2.817 με τόκο 6% και στην 1214/91 το ποσό των £2.857 με τόκο 6% ως αποζημιώσεις.

40

Ντ. Παπαδόπουλος για Παπαφιλίππου, για τον Εφεσείοντα.

Στ. Ερωτοκρίτου, για τους Εφεσίβλητους.

Cur. adv. vult.

ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ.: Την ομόφωνη απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής Π. Καλλής. 5

ΚΑΛΛΗΣ, Δ.: Το βράδυ της 16.9.90 στο δρόμο Κλήρου-Αρεδιού αυτοκίνητο που οδηγείτο από τον εφεσείο-εναγόμενο προς την κατεύθυνση του Αρεδιού συγκρούστηκε με τα ποδήλατα που οδηγούσαν οι ενάγοντες-εφεσίβλητοι προς την ίδια κατεύθυνση. 10

Στην αγωγή που ήγειραν οι ενάγοντες για αποζημιώσεις το πρωτόδικο δικαστήριο έκρινε ότι ο εφεσείων ήταν εξ ολοκλήρου υπεύθυνος για τη σύγκρουση. 15

Οι λόγοι για την πιο πάνω κατάληξη του πρωτόδικου δικαστηρίου, όπως συνοψίζονται στην απόφασή του, ήταν οι πιο κάτω:

Ο εφεσείων οδηγούσε σε σκοτεινό δρόμο, σε ώρα νύκτας, και ενώ δεν είχε εμπόδιο να βλέπει μέχρι τα όρια ορατότητας που επέτρεπαν τα φώτα του, εντούτοις δεν είχε σε λειτουργία τα ψηλά φώτα του οχήματός του. Πρόσθετα ενώ σε ελάχιστα μέτρα θα εισερχόταν στο όριο ταχύτητας των 50 χιλ./ώρα και στην κατοικημένη περιοχή διατήρησε την ταχύτητα που είχε, μεγαλύτερη από τα 50 χιλ./ώρα, σύμφωνα με τον δικό του ισχυρισμό 75 - 80 χιλ./ώρα. 25

Μπροστά του και σε απόσταση ενός ποδιού από την αριστερή άκρη του δρόμου πλάτους 5.40 μ. βρίσκονταν οι δύο ποδηλάτες φορώντας άσπρες φανέλλες, πιο μπροστά τρίτος ποδηλάτης με ανοιχτόχρωμη φανέλλα, και στα ποδήλατα, πλάτους 1/2 μέτρου, υπήρχαν ταινίες που αντανακλούσαν το φως τυλιγμένες γύρω από τις σωλήνες στις οποίες στηρίζονταν οι σέλλες, ύψους 30 - 45 εκατοστών και διαμέτρου 1/2 - 3/4 της ίντςας. Παρά ταύτα δεν είδε καθόλου τους ενάγοντες και κατά συνέπεια δεν έλαβε κανένα αποτρεπτικό μέτρο. 30 35

Υπό τέτοιες περιστάσεις ήταν φανερό - συνεχίζει το πρωτόδικο δικαστήριο - "ότι ο εφεσείων δεν οδηγούσε με τρόπο ώστε να έχει επαρκή έλεγχο μπροστά του, σε συνάρτηση με τις συνθήκες φωτισμού του δρόμου, φώτων του οχήματός του, ώρας και τόπου". Ήταν ως εκ των ανωτέρω αμελής. 40

Σε σχέση με το ζήτημα της συντρέχουσας αμέλειας το πρωτόδι-

κο δικαστήριο δεν δέχθηκε τον ισχυρισμό του εφεσείοντα ότι οι εφεσίβλητοι ποδηλατούσαν δίπλα ο ένας από τον άλλο και κάτω από συνθήκες παντελούς έλλειψης φωτισμού. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, το πρωτόδικο δικαστήριο διαπίστωσε ότι στα ποδήλατα
5 υπήρχαν ταινίες που αντανακλούσαν το φως τυλυγμένες γύρω από τις σωλήνες στις οποίες στηρίζονταν οι σέλλες.

Το πρωτόδικο δικαστήριο δεν εξέτασε κατά πόσο επρόκειτο για υπόθεση ανεπαρκούς φωτισμού επειδή τέτοια υπόθεση ήταν έξω
10 από τα πλαίσια της υπεράσπισης. Όπως υπέδειξε, στις λεπτομέρειες της υπεράσπισης αναφέρετο ότι τα ποδήλατα δεν είχαν ούτε φώτα ούτε αντανακλαστικά. Η υπεράσπιση αφορούσε σε υπόθεση μη φωτισμένου αντικειμένου ή οχήματος.

Τελική κατάληξη του πρωτόδικου δικαστηρίου σε σχέση με το ζήτημα της συντρέχουσας αμέλειας ήταν ότι ο εφεσείων δεν έπεισε το δικαστήριο δια την παντελή έλλειψη φωτισμού. Συνεπώς ούτε ως προς το θέμα του φωτισμού ήταν επιτρεπτό να αποδοθεί ευθύνη στους ενάγοντες. Ούτε δε ως προς το θέμα του ρουχισμού τους
20 εφόσον φορούσαν άσπρες φανέλλες.

Η παρούσα έφεση στρέφεται εναντίον της κατάληξης του πρωτόδικου δικαστηρίου με την οποία οι εφεσίβλητοι είχαν απαλλαγεί οποιασδήποτε ευθύνης για την επίδικη σύγκρουση.
25

Ο ευπαίδευτος συνήγορος του εφεσείοντα υποστήριξε ότι η παρουσία των ποδηλάτων στο δρόμο, τα οποία δεν έφεραν φωτισμό, συνιστά κίνδυνο για την τροχαία και αποτελεί εκ πρώτης όψεως απόδειξη αμέλειας. Υποστήριξε, περαιτέρω, ότι εναπόκειται στους εφεσίβλητους να αποδείξουν ότι οι φωσφορούχες ταινίες αποτελούσαν επαρκή, υπό τις περιστάσεις, φωτισμό και τέτοια απόδειξη δεν είχε προσαχθεί.
30

Από την άλλη η ευπαίδευτη συνήγορος των εφεσιβλήτων υποστήριξε ότι το τεκμήριο αμέλειας είχε ανατραπεί επειδή οι εφεσίβλητοι είχαν καταστήσει τον εαυτό τους ορατό με τις φωσφορούχες ταινίες και τα ανοιχτόχρωμα ρούχα. Εναπόκειται δε στον εφεσείοντα να αποδείξει την ανεπάρκεια του φωτισμού και ο τελευταίος δεν την έχει αποδείξει.
35

Πράγματι είναι δεκτό από την νομολογία ότι η παρουσία ενός μη φωτισμένου οχήματος στο δρόμο κατά τη διάρκεια της νύκτας συνιστά κίνδυνο για την τροχαία και αποτελεί εκ πρώτης όψεως απόδειξη αμέλειας (Βλ. *Κάτσιου ν. Σιακαλλή* (1969) 1 Α.Α.Δ. 346,
40

352 και *Παύλου ν. Λαζάρου* (1982) 1 Α.Α.Δ. 850, 853). Ωστόσο το πραγματικό βάθος πάνω στο οποίο επιχειρείται η θεμελίωση της σχετικής εισήγησης είναι ανύπαρκτο. Στην κρινόμενη περίπτωση δεν πρόκειται για μη φωτισμένο όχημα. Όπως έχει διαπιστωθεί από το πρωτόδικο δικαστήριο τα ποδήλατα έφεραν φωσφορούχες ταινίες στο πίσω μέρος. Μάλιστα ο αστυφύλακας ο οποίος είχε διερευνήσει το δυστύχημα είχε διαπιστώσει ότι οι ταινίες αντανακλούσαν το φως από κάποια απόσταση. Εναπόκειται λοιπόν στον εφεσείοντα να αποδείξει ότι τα ποδήλατα δεν ήταν επαρκώς φωτισμένα. Η απουσία φωτισμού συνιστά λόγο για διαπίστωση συντρέχουσας αμέλειας. Ωστόσο το βάρος απόδειξης συντρέχουσας αμέλειας βαρύνει τον εναγόμενο εκτός αν η μαρτυρία του ενάγοντα εγείρει ζήτημα συντρέχουσας αμέλειας οπότε το βάρος απόδειξης μετατίθεται (Βλ. Charlesworth & Percy on Negligence, 8η έκδοση, παραγ. 3-14, Clerk & Lindseil on Torts, 16η έκδοση, παραγ. 1-156, Phipson on Evidence, 12η έκδοση, παραγ. 94, *Caswell v. Powell Dulfryn Associated Collieries Ltd* [1940] A.C. 172* και *Wakelin v. L. & S.W. Ry.* [1886] 12 App. Cas. 41, 47**).

Στην κρινόμενη υπόθεση, με βάση το ενώπιόν μας υλικό, η αμέλεια του εφεσείοντα έχει αναντίλεκτα αποδειχθεί (Βλ. *Caswell* (πιο πάνω)) και δεν υπήρχε μαρτυρία εκ μέρους των εναγόντων η οποία έτεινε να αποδείξει συντρέχουσα αμέλεια (βλ. *Wakelin* (πιο πάνω)).

Ακολουθεί πως το βάρος απόδειξης συντρέχουσας αμέλειας παρέμεινε επί των ώμων του εφεσείοντα ο οποίος απέτυχε να το αποδείξει. Δεν έχουμε εντοπίσει οποιοδήποτε σφάλμα στην προσέγγιση του πρωτόδικου δικαστηρίου. Η σύγκρουση οφείλετο στην αποκλειστική αμέλεια του εφεσείοντα για τους λόγους που έχουν επισημανθεί από το πρωτόδικο δικαστήριο (βλ. σελ. 2 πιο πάνω).

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.

* "If the defendant's negligence or breach of duty is established as causing the [damage], the onus is on the defendants to establish that the plaintiff's contributory negligence was a substantial or material co-operating cause."

** "I am of opinion that the onus of proving affirmatively that there was contributory negligence on the part of the person injured rests, in the first instance, upon the defendants, and that in the absence of evidence tending to that conclusion, the plaintiff is not bound to prove the negative in order to entitle her to a verdict in her favour."